

Nejvyšší soud zamítl žádost, by dle § 28 j. n. stanoven byl příslušný soud ku výzvě navrhovatelovy manželky, by se navrátila do společné domácnosti.

Důvody:

Podle § 100 j. n. v doslovu zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n. žaloby proti příslušníkům státu československého o soudní rozvod nebo rozluku manželství mohou, není-li pro ně založen v tomto státě ani obecný, ani zvláštní soud, podány býti buď u obecného soudu žalobcova v tomto státě, nebo, není-li ho, u zemského civilního soudu v Praze, mají-li strany nebo žalovaný domovské právo v některé obci, kde platí tento zákon o soudní příslušnosti a tento předpis o soudní příslušnosti vztahovati sluší i na návrh na soudní vyzvání ve smyslu § 13 c), zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. (nař. vlády republiky českoslov. ze dne 27. června 1919, čís. 362 sb. z. a n.).

Čís. 1149.

Za živa dárceva nelze nepominutelnému dědici povolití prozatímní opatření proti obdařenému na zajištění nároku podle § 951 obč. zák.

(Rozh. ze dne 12. srpna 1921, R II 310/21.)

Rodiče navrhovatelů postoupili jedné ze svých dcer a jejímu manželi nemovitost za nepatrnou cenu. Po smrti dcery hodlal pozůstalý manžel nemovitost zciziti. Ostatní nepominutelní dědicové domáhali se ještě za živa úplně schudlých rodičů, by vdovci bylo prozatímním opatřením zapovězeno nemovitost zciziti neb zatížiti. Soud první stolice prozatímní opatření povolil. Důvody: Jde tu vlastně o darování. Dle § 952 obč. zák. ručí obdarovaný pouze, pokud má v držbě darované věci neb jich hodnotu nebo pokud se obmyslně vzdal jich držby; tím jest již osvědčeno ohrožení navrhovatelů, neboť jest dopisem odpůrce prokázáno, že hodlá nemovitost zciziti. Rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Navrhované opatření, jímž měli býti navrhovatelé chráněni před zkrácením svého nepominutelného dědického nároku nemírným darováním (§ 951 obč. zák.), jest nepřipustným. Platné právo chrání sice prozatímními opatřeními jakékoliv nároky a práva účastníků: avšak ochrana ta předpokládá, by tu již nějaké právo bylo. Leč právo dědické a nárok nepominutelného dědice vznikají teprve úmrtím zůstavitele; do té doby nemají proti němu nároku. Nepominutelný dědic jest proto úplně bezmocným, zkracuje-li zůstavitel za svého života jeho povinný díl nemírným darováním (Pfaff-Hofmann Komentář k § 536 obč. zák.). Pouhá možnost budoucího nároku necpravňuje však k vymožení si prozatímního opatření. Tomu nasvědčuje též znění § 391 ex. ř., dle něhož dlužno určiti přiměřenou lhůtu k podání žaloby, což by tu bylo prostě nemožným, ježto žalovati lze teprve po smrti zůstavitelově.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatelé navrhuji vydání prozatímního opatření ku zajištění nároku na vydání usedlosti, který jim jako nepominutelným dědicům po jejich rodičích podle § 951 obč. zák. proti jejich odpůrci přísluší, bude, poněvadž jsou ve svém právu na povinný díl zkráceni tím, že usedlost byla odpůrci a jeho manželce darována. Rekursní soud poukazuje zcela správně k tomu, že právo dědické a právo na povinný díl vznikají teprve po smrti zůstavitele (§ 536 obč. zák.). Jelikož rodiče navrhovatelů ještě žijí, nemůže o právu navrhovatelů na povinný díl a o nároku jejich na vydání daru býti řeči. Nikoliv pouze dospělost nároku na vydání daru, nýbrž jeho vznik jest závislý na úmrtí dárců. Prozatímní opatření lze však podle § 378 ex. ř. povolit jen pro nárok již existentní, třeba lhůtou vázaný neb podmíněný, možnost, že nárok, o jehož zajištění se žádá, v budoucnosti vznikne, neposkytuje práva na vydání prozatímního opatření.

Čís. 1150.

Odklad exekuce vyklizením (nařízení ze dne 25. června 1920, čís. 409 sb. z. a n.).

Soud není oprávněn povolit odklad exekuce vyklizením již předem na dobu delší jednoho čtvrtletí.

(Rozh. ze dne 16. srpna 1921, R I 1023/21.)

Vyklizením povinný domáhal se povolení odkladu exekuce až do té doby, kdy se bude moci nastěhovati do svého domu. Exekuční soud povolil odklad dle návrhu. Rekursní soud obmezil odklad do 31. července 1921. D ů v o d y: Stížnost jest potud oprávněna, pokud napadá usnesení prvního soudu, jímž byl povolen odklad až do doby, kdy bude povinnému možno nastěhovati se do bytu ve svém domě. Vzhledem k účelu nařízení čís. sb. z. a n. 409/20, by jednak povinný byl ušetřen nepříjemných následků, jež by mohlo vyklizení jeho přivoditi za nynějšího nedostatku bytu, by však s druhé strany vymáhající věřitel nebyl přes-příliš zkracován u výkonu svých práv, dlužno pojem »přiměřená náhrada« v § 1 zm. nař. vykládati přesně v tom směru, že povinný musí se spokojiti s jakoukoliv náhradou, jež odpovídá jeho potřebám, až do té doby, kdy se mu dostane určitého bytu. Bylo tudíž povolit odklad pouze na tři měsíce.

Nejvyšší soud nevyhověl devolacímu rekursu povinného.

D ů v o d y:

§ 1 nařízení vlády ze dne 25. června 1920, čís. 409 sb. z. a n. připouští odložení exekuce vyklizením najatých místností »až na dobu jednoho čtvrtletí«. Zákon sám tedy obmezuje rozsah lhůty, do které odklad exekuce lze povolit na určitou dobu, stanovenou pevně dle kalendáře na jedno čtvrtletí. Lhůtu tu lze ovšem dle odstavce druhého téhož ustanovení prodloužiti; to však předpokládá nový návrh a nové rozhodnutí soudu exekučního, a nelze z toho vyvozovati, že by exekuční soud již předem